

בס"ד

ערש"ק משפטים תשפ"ו

"אשיחה בחזקיד"

שיחה א' סעודה שלישית
יתרו תשפ"ו

שיעורים הנאמרים מפי מוה"ר

ר' אברהם צבי קלוגער שליט"א

ביהמ"ד "נזר ישראל" בית שמש

יו"ל ע"י מכון "פאר ישראל"

פרנס השנה

ברכת ידיות והוקרה
לידידנו היקר

הרה"ח

ר' רפאל אהרן קנאפפלער

שליט"א

ירושלים

על אשר נדבו לבו בתשואות חן
להוצאות הגליון

לע"נ אביו הרה"ח ר' צבי

בהרה"ח ר' אברהם יהודה ז"ל

תעמוד זכות הרבים לו ולכל
משפחתו ויתברכו בכל מילי
דמיטב

ברכת ידיות והוקרה
לידידנו היקר

הרה"ח ר' **יעקב קאליש** שליט"א
וויליאמסבורג

על אשר נדבו לבו להוצאות הגליון

לרגל שמחת אירוסים בתו עב"ג

החתן דוד שיחי'

בן ר' משה יצחק שטיינער שליט"א

תעמוד זכות הרבים לו ולכל
משפחתו ויתברכו בכל מילי
דמיטב

ברכת ידיות והוקרה
לידידנו היקר

הרה"ח ר' **יהושע בלום** שליט"א
בית שמש

על אשר נדבו לבו להוצאות הגליון

לרגל שמחת נישואי בנו

החתן דוד משה שיחי'

תעמוד זכות הרבים לו ולכל
משפחתו ויתברכו בכל מילי
דמיטב

אשיחה בחוקיך רעוא דרעוין – שיחה א' יתרו תשפ"ו

אשיחה בחוקיך

רעוא דרעוין – שיחה א' יתרו תשפ"ו

בעב הענן – חיים של יחודים וכבוד שמים ע"י כח הצדיקים

הסתלקות משה בזמן רעוא דרעוין, ושייכות משה לרצון

לשון הטור (או"ח רצב) "ונוהגין בכל המקומות לומר ג' פסוקים של צדקתך. וכתב רב שר שלום - הטעם שתקנו לומר צדוק הדין, על שמת משה רבינו באותה שעה (כמו"כ מצינו במדרש). וז"ל הזוה"ק (יתרו) "תא חזי, בכל שיתא יומי דשבתא, כד מטא שעתא דצלותא דמנחה, דינא (קנ"ו ע"א) תקיפא שלטא, וכל דינין מתעריין. אבל ביומא דשבתא, כד מטא עדן דצלותא דמנחה, רעוא דרעוין אשתכח, ועתיקא קדישא גליא רצון דיליה, וכל דינין מתכפיין, ומשתכח רעותא וחדו בכלא. ובהאי רצון, אסתלק משה, נביאה מהימנא קדישא מעלמא. בגין למנדע, דלא בדינא אסתלק. וההיא שעתא ברצון דעתיקא קדישא נפק נשמתיה, ואתטמר ביה. בגין כך, (דברים לה) ולא ידע איש את קברתו כתיב. מה עתיקא קדישא, טמירא מכל טמירין, ולא ידעין עלאין ותתאין. אוף הכא, האי נשמתא דאתטמר בהאי רצון, דאתגליא בשעתא דצלותא דמנחה דשבתא, כתיב ולא ידע איש את קברתו והוא טמיר מכל טמירין דעלמא, ודינא לא שלטא ביה. זכאה חולקיה דמשה. עכ"ל הזוה"ק (וברמ"ע מפאנו האריך בזה, מתי היה הסתלקותו, ואכמ"ל).

משה (ע"כ) גי' 'רצון'. והביאור הוא, שהוא 'נשמה כוללת', ו'רצון' היינו שיש לאדם משיכה אל איזה דבר, הרצון שבקדושה הוא המשיכה ל'מוחין', המשיכה לקדושת הנשמה – שהוא 'משה'.

ועוד יש בגו, משה הוא משיח, הוא גואל ראשון ואחרון, כמו שדרשו חז"ל עה"פ 'מה שהיה הוא שיהיה', נמצא שמה הוא שמו של משיח שהוא 'קודם הבריאה', היינו שורש הבריאה כידוע וכמובן. וכל הבריאה כולה, גם אומות העולם נמשכים לזה, לתיקון העולם שיהיה בימות המשיח. התקוה שיש לאדם שעוד יהיה טוב, והצפיה לזה – שרשו מהמשיכה שיש לאדם אל ימות המשיח, שאז יהיה כולו טוב. והכל מכוחו של משה – משיח. משיח-טוב עולה במספר שע"ה, בסוד ש"ע נהורין.

נגלות התורה – קיום תורה ומצוות בשכר ועונש, סודות התורה – העסק בכבוד שמים

בדרך כלל המדובר מ'מתן תורה' הוא קבלת נגלות התורה - תורה ומצוות. ודרכי התורה הנגלית הוא לקיים את דברי ה', ואז יקבל האדם שכר, וכמו"כ עונש כאשר לא ישמע לקול דברי ה'. אמנם יש 'סודות התורה', חיים הסובבים והולכים סביב יחוד קוב"ה ושכנתיה, לעסוק ביחודים, לעשות

אשיחה בחוקיך רעוא דרעוין – שיהא א' יתרו תשפ"ו

לכבוד שמים, שכינתא בגלותא וכו'. וזה שפת גן עדן - מחפשים כבוד שמים. הן אמת שהתורה ומצוות הם כבוד שמים, אבל כל זה כבר בהסתכלות הפנימית של סודות התורה, וגם מי שאינו מכיר בסודות ומאמין וחי באמונה זו בכל פעולה הרי הוא חי חיים של סודות התורה, יחוד קוב"ה ושכנתיה. זהו צורת הבריאה של 'קודם החטא'. וכשאמר השי"ת לישראל 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש', הכוונה לחיים פנימיים, סודות התורה. וזהו אורו של משיח ואור הצדיקים - חיים בזה העולם אבל בעולם אחר.

בעב הענן היינו כניסה לעולם אחר

הנה אנכי בא אליך 'בעב הענן', בפשטות הכוונה ללשון 'עביות', ענן כבוד, אבל ע"פ סוד - 'עב' מורה על ע"ב שמות, (שהכניס השי"ת את משה בהשגות גילוי אלוקות, שהם הם שמותיו). הכניסה אל הענן הוא כמו 'תיבת נח', שנמצאים במקום אחר. והמשמעות של 'הנה אנכי בא אליך בעב הענן', היינו שיהיה מושג של צדיקים שהם יחיו בעולם אחר, ולאורם נחיה גם אנחנו כך. כמו שרואים שהדביקות בצדיקים ולימוד דרכם מביא את האדם לדברים שמצד שכל אנוש מעולם לא היה מגיע. אור הצדיקים מעלים אותו לעולם אחר שהוא למעלה מעולמו.

עב הענן בקריעת ים סוף ובכח האמונה במשה

בקריעת ים סוף היה ג"כ הענן (ושם נרמז ע"ב שמות - עב הענן). מצאו את עצמם בעולם אחר, "ראתה שפחה על הים", גילויים של עתיד שנאמר בו "זה הוי"ה קוינו לו" ואמרו חז"ל 'כל אחד מראה בעצבעו' - כמו"כ היה בקריעת ים סוף "זה אלי ואנוהו". ואכן הכל בכח הצדיק כמו שנאמר שם 'ויאמינו בהוי"ה ובמשה עבדו'.

שויתי הוי"ה לנגדי תמיד

מאמין הוא בעולם אחר. שויתי הוי"ה לנגדי - יש שרואה שמות ויחודים בכל מה שעובר עליו, ויש שמה שעובר עליו הוא מכיר שהוא מהשי"ת. אם בדרגא זה או זה - הרי האדם חי בעולם אחר. והרמז בתיבת 'אמונה' - ו"ה, צ"א, והיינו היחוד. חיים של 'בחד קטירא איתקטירנא', (אור רעוא דרעוין, זמן הסתלקות צדיקים).

וזה סוד התפלה 'לך הוי"ה' בזמן רעוא דרעוין, כמוש"כ "לך אמר לבי, בקשו פני", בשביל השי"ת אומר הלב 'בקשו פני', ועל זה מתחננים, לזכות 'לך הוי"ה' - מה שלבי אומר בשבילך, לזכות להיות מחפש פני אלקים.

ברעוא דרעוין יושבים בחושך, בחי' ערפל, בגי' שכינה, כדאיתא בספה"ק קהלת יעקב ובספה"ק אמרי יוסף, וכמו שהפייטן יסד על מתן תורה, "ונגלית עליהם בערפלי טוהר", זהו ה'ערפל' של רעוא דרעוין.

אשיחה בחוקיך

רעוא דרעוין – שיחה א' יתרו תשפ"ו

זכירת מעמד הר סיני והרצון בנו

על דברי תורה אמרו חז"ל "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", וי"ל שזה חלק ממצות "זכירת מעמד הר סיני", כאילו היום ניתנה, היום השי"ת יורד אלינו ומביא אותנו אליו. 'ואביא אתכם אלי'. עד כדי כך, שמצינו בחת"ס בדרשות בענין הלימוד בחכמות חיצוניות כהקדמה לתורה, שיש שאמרו שאם נהיה בני אדם מיושבים ובעלי דעת ע"י החכמות חיצוניות המסדרים ומיישבים ומפתחים את כוחות האדם – אז נוכל ללמוד ולהבין בתורה כראוי. והחת"ס בדבריו שם האריך לסתור הדברים, באמרו שהתורה הקדושה ניתנה לנו גם במצב שהיינו כמו בעל חי שמסתובב כל היום ולועס, בראשו למטה וכו', והשי"ת בחר בנו כך ורצה בנו, ונתן לנו את תורתו, והתורה הקדושה מרוממת אותנו. ולענינו, מדבריו נוכל להשיג שהשי"ת רוצה בנו תמיד, גם במצב שפל מאד הוא מביא אותנו אליו, והתורה שייכת לנו גם שם. זהו סוד 'עת רצון', גילוי אריכות אפים שנתן לנו במתן תורה, שרצונו בנו תמיד. וזה מתעורר יום ביום בזמן זכירת מתן תורה, בכל יום כחדשים.

כח ההשתוקקות והעיכוב כחוט השערה

מתחננים "פתח לבי בתורתך ואחרי מצוותיך תרדוף נפשי" בהשתוקקות כזה, כדברי רבינו המגלה לנו שיש השתוקקות שגם האדם בעצמו לא יודע מה הוא משתוקק, פי' שיש לאדם השתוקקות ואינו יודע כלל לאן יגיע עם ההשתוקקות שלו, זה יגרום לו ליכנס בדברים שמעולם לא חשב בדעתו על דברים כאלו.

צריכים רק לסלק "לא יהיה בך אל זר", פי' המחשבה שהשי"ת הוא נושא ש'זר' ממך, כיון שנכשלת ועשית כך וכך... עיכוב זה הוא בנפש האדם, כ'חוט השערה', ואין צורך לשום מהפיכה בפועל. עם דביקות בצדיקים יכולים לסלק את זה, כמו בקריעת ים סוף שזכו לזה ע"י האמונה במשה כאשר קיים את דברי ה', "דבר אל בני ישראל ויסעו". כדברי הרה"ק רבי אלימלך שאי אפשר לזכות להתעוררות רק בכח צדיקים.

בזה תלוי קדושת בית יהודי

והקדושה בבית יהודי תלוי בזה, "כדת משה וישראל", אמונת חכמים, ואז הכל אחרת. תחת להרגיש ולחשוב ולהסתכל על מצבו בשפלות, הרי שבאמונת צדיקים הכל מתהפך ונושם קדושה וטהרה ומתקרב להשי"ת.

ואני תפלתי בעת רצון - 'ברב חסדך ענני', מלשון 'ענן', בעב הענן, להשיג ולהתרומם קצת. ענני בעב הענן תחת סכות בענן לך מעבור תפלה. ואני תפלתי בזמן רעוד"ר, זמן הסתלקות משה, לזכות לך הוי"ה – להאמין ולחיות בדרגת 'לך אמר לבי' כדברי רביה"ק על פסוק זה, אשר מה שהלב אומר **הם דברי השי"ת** (והכוונה להסתכלות מרוממת על כל דבר, באמונה במחשבת היהודי). וזה גם כח דוד, והוא זמן הסתלקות יוסף משה ודוד. יעזור השי"ת לכל אחד באשר הוא שם, "ענני באמת ישעך".